

Ban Quan hệ Quốc tế - VCCI

HỒ SƠ THỊ TRƯỜNG LIÊN BANG NGA

Người liên hệ:
Tel:
Email:

Trần Thị Thu Trang
04.35742022 ext 244
trangttt@vcci.com.vn

MỤC LỤC

I. GIỚI THIỆU CHUNG	1
1. Các thông tin cơ bản	1
2. Lịch sử	2
3. Đường lối đối ngoại.....	2
4. Du lịch	2
5. Văn hóa – Xã hội:	3
7. Văn hóa kinh doanh Nga	4
II. TÌNH HÌNH KINH TẾ	6
1. Tổng quan	6
2. Các ngành kinh tế mũi nhọn:	7
3. Các chỉ số kinh tế.....	Error! Bookmark not defined.
4. Các chính sách thu hút đầu tư nước ngoài:	7
III. QUAN HỆ NGOẠI GIAO – CHÍNH TRỊ VỚI VIỆT NAM	8
1. Các chuyến thăm cao cấp gần đây	Error! Bookmark not defined.
2. Cộng đồng người Việt Nam tại Liên bang Nga	8
IV. QUAN HỆ KINH TẾ VỚI VIỆT NAM	9
1. Hợp tác thương mại.....	Error! Bookmark not defined.
2. Hợp tác đầu tư	Error! Bookmark not defined.
3. Hợp tác trong các lĩnh vực giáo dục, đào tạo, du lịch, văn hóa	Error! Bookmark not defined.
4. Triển vọng với thị trường LB Nga	Error! Bookmark not defined.
V. HỢP TÁC VỚI VCCI	15
1. Thỏa thuận hợp tác đã ký kết	15
2. Hoạt động đã triển khai	15
VI. THÔNG TIN HỮU ÍCH	18
1. Địa chỉ hữu ích	18
2. Các thông tin khác.....	Error! Bookmark not defined.

PHỤ LỤC THAM KHẢO

Bảng 1. Các mặt hàng Việt Nam xuất khẩu sang thị trường LB Nga

Bảng 2. Các mặt hàng Việt Nam nhập khẩu từ thị trường LB Nga

I. GIỚI THIỆU CHUNG

1. Các thông tin cơ bản

Tên nước	Liên bang Nga (Russian Federation)
Thủ đô	Mát-xơ-va (Moscow)
Các thành phố chính	Mát-xơ-va: 10,5 triệu dân; Saint Petersburg 4,5 triệu; Novosibirsk 1,3 triệu; Yekaterinburg 1,3 triệu; Nizhniy Novgorod 1,2 triệu.
Quốc khánh	12/6
Diện tích	17.098.242 km ²
Dân số	142,257,519 người (dự tính đến tháng 7/2017), người Nga chiếm 79,8%, Tác -ta 3,8%, Ucraina 2%, Bashkir 1,2%, Chuvash 1,1%, khác 12,1%.
Tài nguyên	Nga là một trong những nước trên thế giới có nguồn tài nguyên khoáng sản phong phú bao gồm một trữ lượng lớn dầu khí, gas, than, gỗ và nhiều loại khoáng sản quý khác.
Khí hậu	Khí hậu thay đổi theo các vùng lãnh thổ. Khí hậu lục địa ẩm bao trùm vùng thảo nguyên nằm trên phần lãnh thổ Châu Âu của nước Nga, từ cận cực bắc của sa mạc Seberia ở phía Nam tới vùng lãnh nguyên ở cực Bắc. Vào mùa đông khí hậu mát mẻ ở vùng biển Đen và giá lạnh ở vùng sa mạc Seberia. Mùa hè, khí hậu thay đổi từ ấm áp ở vùng thảo nguyên tới mát mẻ ở vùng ven biển Bắc Băng Dương.
Ngôn ngữ	Tiếng Nga được coi là ngôn ngữ chính thức, chiếm phần lớn; còn lại sử dụng tiếng dân tộc thiểu số.
Tôn giáo	Chính thống Nga 15-20%, Hồi giáo 10-15%, Thiên chúa giáo khác 2%
Đơn vị tiền tệ	Đồng rúp (RUB) – Tỷ giá 1 USD = 59,2 (11/2017)
Múi giờ	Tại Mát-xơ-va: GMT + 4 (nước Nga trải dài trên 9 múi giờ)
Thể chế	Liên bang. Quyền lập pháp thuộc về Quốc hội và Tổng thống. Quyền hành pháp thuộc về Tổng thống và Chính phủ. Tổng thống do dân bầu qua phổ thông đầu phiếu có nhiệm kỳ 4 năm. Quốc hội Liên bang lưỡng viện bao gồm Hội đồng Liên bang (178 ghế, nhiệm kỳ 4 năm) - Viện Duma (450 ghế, nhiệm kỳ 4 năm)

Tổng thống	Vladimir Vladimirovich Putin
Thủ tướng	Dmitry Medvedev

2. Lịch sử

Năm 1237, những người Mông Cổ dưới sự lãnh đạo của Batu Khan đã thành công trong việc cướp chính quyền Nga và đặt những vùng của Nga dưới sự cai trị không thống nhất. Qua giai đoạn phát triển của chế độ quân chủ phong kiến dưới triều đại Nga Hoàng, đế quốc Nga đã trở thành một cường quốc trên thế giới. Sau cách mạng tháng Mười vĩ đại năm 1917 dưới sự lãnh đạo của V.I. Lênin, nước Nga là nước đầu tiên trên thế giới xây dựng chế độ XHCN và tập hợp nhiều nước trong khu vực trung Á, Ban Căng để trở thành liên bang Cộng hòa XHCN Xô viết (gọi tắt là Liên Xô) gồm 15 nước cộng hòa. Sau khi chế độ XHCN tan rã ở Liên Xô vào năm 1991, một số nước cộng hòa tách ra thành các nước độc lập và số các nước cộng hòa còn lại lập ra Liên bang Nga với chế độ dân chủ lập hiến và người đứng đầu là nhà nước liên bang là Tổng thống.

3. Đường lối đối ngoại

Quan hệ với Mỹ và phương Tây: là xu hướng quan trọng trong chính sách đối ngoại của Nga. Hai bên phát triển hợp tác trong lĩnh vực chống khủng bố và giải quyết các vấn đề quốc tế và khu vực. Nga có lợi ích lớn trong quan hệ kinh tế và năng lượng với EU. Tuy nhiên, gần đây, trong quan hệ Nga-Mỹ, Nga-EU có những bất đồng xung quanh việc Mỹ dự định triển khai hệ thống phòng thủ chống tên lửa tại Châu Âu, vấn đề dân chủ nhân quyền, vấn đề Nga gia nhập WTO, vấn đề hợp tác trong lĩnh vực năng lượng, vướng mắc trong việc ký Hiệp định mới về hợp tác Nga-EU...

Quan hệ với các nước SNG: được Nga chú trọng nhiều vì đây là khu vực có nhiều mối ràng buộc về lịch sử, an ninh, kinh tế, văn hoá với Nga. Nga đẩy mạnh hợp tác song phương với từng nước, đồng thời tăng cường và củng cố các liên minh tầng nấc trong SNG về chính trị, kinh tế và quân sự. Thời gian gần đây, Nga thi hành chính sách năng lượng mới, chuyển đổi cơ chế từ bao cấp sang thị trường trong quan hệ năng lượng với các nước SNG, tăng cường hợp tác với các nước Trung Á trong lĩnh vực này. Quan hệ của Nga với nhiều nước được cải thiện hơn so với trước (U-crai-na, Môn-đô-va, U-dơ-bê-kixtan). Tuy nhiên, xu thế ly khai vẫn tiếp tục diễn ra ở khu vực này, gây phức tạp cho Nga trong quan hệ.

Châu Á-Thái Bình Dương: là khu vực gần đây được Nga coi trọng hơn trước. Vì vậy, Nga chủ trương tích cực hội nhập và tham gia vào tất cả các cơ chế đối thoại của khu vực (ASEAN, ARF, APEC...), mở rộng quan hệ hữu nghị và hợp tác với tất cả các nước ở khu vực, trong đó có các nước Đông Nam Á. Nga đẩy mạnh quan hệ song phương với Trung Quốc và Ấn Độ cũng như khôn khéo hợp tác 3 bên Nga-Trung-Ấn. Về kinh tế-thương mại, Trung Quốc và Ấn Độ đều là thị trường tiềm năng rất lớn đối với Nga (kim ngạch thương mại Nga-Trung đạt hơn 30 tỷ USD năm 2006). Tuy nhiên, quan hệ Nga - Nhật vẫn gặp nhiều trở ngại xung quanh vấn đề tranh chấp lãnh thổ. Bên cạnh đó, Nga tích cực đa dạng hóa các mối quan hệ đối ngoại, chú trọng tới quan hệ với các nước Trung Đông, Mỹ La Tinh, Châu Phi, trong đó hợp tác kinh tế và kỹ thuật quân sự được đẩy mạnh.

4. Du lịch

Du lịch là ngành duy nhất không chỉ đứng vững được trong điều kiện cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu, mà còn tiếp tục phát triển mạnh, chiếm 9% trong GDP quốc tế. Du lịch quốc tế đã tăng trưởng 5% trong 4 tháng đầu năm 2012 và mở ra một xu hướng khả quan trong các tháng còn lại của năm. Và Nga, nước đứng thứ 13 trong bảng xếp hạng du lịch toàn cầu, không phải là ngoại lệ.

Năm 2011, số khách du lịch nước ngoài đến Nga đã tăng thêm 12% - gần 25 triệu du khách nước ngoài đã ở thăm Liên bang Nga, trong số đó có đặc biệt nhiều công dân Phần Lan, Trung Quốc và Ba Lan. Nga thu hút du khách nước ngoài bởi nền văn hóa, thiên nhiên và các thành phố cổ kính. Tổng thư ký Tổ chức Du lịch Thế giới (UNWTO) Taleb Rifai nói lên ý kiến như sau: “Ưu thế của Nga là nền văn hóa độc đáo bao gồm kiến trúc, nghệ thuật dân gian và thủ công mỹ nghệ. Khách du lịch nước ngoài cũng rất quan tâm đến cuộc sống của người dân. Thiên nhiên chiếm vị trí thứ hai. Tôi không nghĩ rằng, nhiều người trên thế giới biết rõ về sự đa dạng của thiên nhiên Nga. Cuối cùng, thứ ba - các đô thị du lịch: Matxcova, Saint-Peterburg và các thành phố lớn khác của Nga”.

Theo dự đoán của Tổ chức Du lịch Thế giới, trong năm 2012 số lượng khách du lịch quốc tế sẽ tăng đến 1 tỷ người. Không có nghi ngờ gì rằng, trong số đó sẽ có nhiều du khách Nga. Các chỉ số của Nga trong lĩnh vực này đang tăng trưởng ổn định. Đặc biệt, năm 2012 – 2013 được tổng thống Nga chọn làm năm du lịch hai chiều giữa Nga và Trung Quốc (Year of Two-way Tourism between Russia and China). Trung Quốc luôn là thị trường tiềm năng quan trọng của ngành du lịch Nga, năm 2011, hơn 845.500 du khách Trung Quốc chọn điểm đến là nước Nga, và 2.5 triệu lượt công dân Nga đến du lịch tại Trung Quốc. Năm 2012-2013 hứa hẹn là một năm thúc đẩy mạnh mẽ du lịch Nga phát triển.

5. Văn hóa – Xã hội:

Văn học: Văn học Nga đã bắt đầu xuất hiện trong những người Xla-vơ Đông, sau phong trào cơ đốc hoá vào thế kỷ thứ 10. Những bài văn tế lễ được viết bằng ngôn ngữ dân gian đã làm cho văn học Nga phát triển nhanh chóng. Thời kỳ ngay sau cách mạng Nga là một giai đoạn thử nghiệm của văn học và cũng đã nổi lên nhiều nhóm nhà văn khác nhau. Hầu hết những tác phẩm trong thập kỷ 1920 mô tả về cuộc nội chiến trong nước. Tác phẩm được nhiều người biết đến trong giai đoạn này là “Thép đã tôi thế đấy” của Nikolay Ostrovskiy. Một tác phẩm độc đáo của thập kỷ 1930 là cuốn tiểu thuyết viết về cuộc nội chiến, cuốn “Nhà quý tộc im lặng” của Mikhail Sholokhov, đã mang đến cho tác giả của nó giải Nobel văn học năm 1965.

Trong thời gian từ 1953 đến 1991, văn học Nga đã sản sinh ra một tầng lớp nhà văn ưu tú. Cuốn tiểu thuyết “Bác sĩ Zhivago của Pasternak” đã gây nhiều xúc động khi được xuất bản ở phương Tây năm 1957. Giải thưởng Nobel văn học năm 1958 đã được công bố cho Pasternak qua tác phẩm này. Cuốn “Một ngày trong đời” của Ivan Denisovich của Aleksandr Solzhenitsyn là một bước ngoặt của thời đại này.

Ẩm thực: Hầu hết người Nga thường ăn một bữa điểm tâm đầy đủ với bánh kẹp hoặc cháo đặc vốn có nhiều calo, cùng với pho mát và kem chua. Bữa ăn trưa thường được ăn trong khoảng từ 1 đến 4 giờ chiều. Bữa ăn tối theo kiểu truyền thống thường chỉ bao gồm zakuski và trà. Người Nga rất hay ăn súp. Súp bắp cải, ăn với một bánh kem chua thật to vốn là món ăn chính của người Nga hai nghìn năm nay. Trong khi đó Ukha (Уха), là súp cá, là biểu tượng của lòng mến khách của người Nga. Người Nga không quan niệm rằng phải là một món súp lớn có nhiều thịt mới là bữa ăn chính. Các món ăn chính thường chế biến từ thịt, thường là thịt bò, thịt cừu, hay thịt heo, đôi khi kèm với nấm, kem chua hay nước sốt pho mát. Thịt cũng được dùng trong món Pelmeny (пельмени), một dạng bánh bao của Nga. Hầu hết các quán ăn đều có nhiều món khác nhau cho khách lựa chọn và những nhà hàng cũng có những món ăn chay hấp dẫn, chẳng hạn như món đậu hầm hay món cà tím nhồi. Cá đã được ướp là món khai vị phổ biến, trong khi cá tươi, thường là cá hồi, cá tầm hay cá peeca-thường là món ăn chính trong các nhà hàng có uy tín.

Lễ hội: Là đất nước có một nền văn hoá lâu đời, nước Nga nổi tiếng với rất nhiều lễ hội đặc sắc. Những lễ hội ấy phản ánh nét sinh hoạt mùa màng của nền nông nghiệp vùng ôn đới, của xứ sở của bạch dương và tuyết trắng. Và những lễ hội ấy cũng gắn liền với những chiến tích, những di tích lịch sử, những bãi chiến trường nổi tiếng của nước Nga.

- Lễ tiễn mùa đông
- Hội Ivan Kupala mùa đông
- Hội Ivan Kupala mùa hạ

Thể thao: Đa số người dân Nga đều yêu thể thao và các môn thể thao được ưu chuộng nhất bao gồm: bóng đá, khúc côn cầu, tennis, đua công thức 1 và bóng rổ.

7. Văn hóa kinh doanh Nga

Chào hỏi và đón tiếp:

Lời chào thể hiện sự thân thiện, tuy nhiên không nên nở nụ cười. Có thể bắt tay (nhưng không bắt buộc) khi chào hỏi hoặc khi ra về. Nên tháo bỏ găng tay trước khi bắt tay. Lưu ý không bắt tay khi đi qua ngưỡng cửa (Tín ngưỡng người dân Nga cho rằng hành động này sẽ dẫn đến một cuộc tranh cãi)

Ngôn ngữ cơ thể:

Người Nga rất thích biểu lộ tình cảm, nên họ thường dùng ngôn ngữ cơ thể trong giao tiếp. Người cùng giới hoặc các thành viên trong gia đình thường ôm, vuốt ve, vỗ lưng và thậm chí thơm má. Người Nga thường đứng gần khi nói chuyện. Tuy nhiên, đưa ngón cái qua ngón trỏ và ngón giữa, hoặc làm dấu hiệu OK được coi là cử chỉ thô lỗ.

Văn hóa doanh nghiệp:

Người Nga đánh giá cao sự đúng giờ. Các buổi đàm phán thường bắt đầu đúng thời gian đã định. Thường không có sự ưu ái hay ưu đãi nào trong các vấn đề đàm phán, có nghĩa là hầu như câu trả lời bạn nhận được là “Không”. Tuy nhiên, câu trả lời “Không” không có nghĩa là chấm dứt vấn đề. Một người cần thương lượng và kiên trì để đạt được những điều mình muốn từ người Nga.

Danh thiếp kinh doanh được dùng rộng rãi ở Nga và được trao đổi trong các cuộc họp kinh doanh. Lễ giới thiệu và nhận danh thiếp kinh doanh là rất quan trọng ở Nga, không nên xem nhẹ.

Đại diện của một công ty hay chính phủ Nga thường ngồi ở một bên của bàn đàm phán, và phía đối tác sẽ ngồi ở đối diện. Công ty của bạn nên có một đội ngũ chuyên gia. Các bài thuyết trình nên được chuẩn bị kỹ lưỡng, chi tiết, thực tế và ngắn gọn. Người Nga thường rất am hiểu về các vấn đề kỹ thuật, nhưng lại chưa hiểu đầy đủ về thực tiễn kinh doanh theo lối phương Tây. Bạn nên giải thích rõ ràng các nhu cầu của mình với đối tác là doanh nhân Nga.

Người Nga khó chấp nhận các sai lầm. Và họ cũng thấy mạo hiểm khi chấp nhận sự sai phạm của mình khi làm ăn với đối tác. Các mối quan hệ cá nhân đóng vai trò quan trọng trong văn hóa kinh doanh của Nga. Các cuộc đàm phán thường diễn ra trong thời gian dài để kiểm chứng sự kiên nhẫn của đối tác.

Ăn uống và giải trí

Khi ăn uống trong nhà hàng, hãy tới đúng giờ. Người Nga là những người chủ hiếu khách và muốn mời khách đến nhà. Họ thường bày biện nhiều thức ăn lên bàn để chứng tỏ sự khoản đãi. Khách nên để lại thức ăn trên đĩa để chứng tỏ họ đã ăn no.

Nếu bạn được mời đến ăn tối ở nhà của người Nga, bạn ko nên có một kế hoạch khác sau đó. Thời gian sau bữa ăn nên dành để giao tiếp.

Lời mời đến một dacha Nga (nhà nước) là một vinh dự lớn. Không nên từ chối một sự chào đãi đồ ăn, đó được coi là thô lỗ vì người Nga rất hiếu khách. Tại các buổi tiếp đãi trang trọng, khách không nên dùng đồ ăn trước chủ nhà. Tại các buổi như vậy, không ai được ra về khi khách danh dự của chủ nhà chưa về. Do vậy, nếu bạn là khách danh dự, ko nên ở lại quá lâu.

Nên biết giới hạn khi uống rượu ở Nga. Việc chúc rượu thường kéo dài và mang tính hài hước. Chủ nhà bắt đầu và người khách thường đáp lại. Không uống rượu cho đến khi món bánh mì nướng đầu tiên được mang ra. Sau khi dùng bánh mì, người Nga thích chạm ly rượu với nhau. Tuy nhiên, đừng làm như vậy nếu bạn uống đồ uống không có cồn.

Ăn mặc:

Một doanh nhân nghiêm túc cần ăn mặc trang trọng và cẩn thận. Mặc trang phục màu sắc tươi sáng quá sẽ khiến bạn trở nên lười nhác và không đáng tin cậy theo quan niệm của người Nga. Nam giới nên mặc comple và thắt cà vạt. Nữ giới nên mặc đầm hoặc đồ công sở.

Quà tặng:

Một món quà nhỏ trong kinh doanh là thích hợp, nhưng trị giá món quà cần phù hợp với cấp bậc của doanh nhân Nga mà bạn làm việc cùng. Theo nguyên tắc chung, không nên tặng một món quà có thể dễ kiếm ở Nga. Khi đến thăm một nhà ở Nga có thể mang theo một món quà cho người chủ nhà, hoặc một món quà cho trẻ nhỏ cũng được đánh giá cao ở Nga.

Lời khuyên hữu ích:

Người Nga rất tự hào về văn hóa của họ và luôn thích nói chuyện về âm nhạc, nghệ thuật, văn học, yêu thích. Hiểu biết về các lĩnh vực này được người Nga đánh giá cao.

Hãy học tiếng Nga! Học ngôn ngữ mang lại nhiều hiệu quả cho cá nhân, công ty của bạn. Hãy cố gắng học ít nhất một vài câu tiếng Nga đơn giản. Người Nga đánh giá cao nỗ lực của người học tiếng nói của họ.

Không bao giờ gọi một người Nga là “Đồng chí”. Không nên tìm kiếm một nơi “không có khói thuốc” ở Nga.

Đặc biệt với phụ nữ:

Phụ nữ thường hay bị hoài nghi xem xét, và họ phải tự chứng minh bản thân họ. Trước khi tiếp cận, nên có một đồng nghiệp trung lập giữa hai bên gửi thư giới thiệu bạn. Danh thiếp nên ghi rõ trình độ học vấn và cấp bậc. Một khi xác lập được khả năng và vị trí của mình, bạn sẽ gặp ít vấn đề hơn.

Nên nữ tính. Cho phép đàn ông mở cửa ra vào, châm điếu thuốc...cho bạn. Đừng nghĩ như vậy là cổ hủ, nên tôn trọng văn hóa lịch sự của đối tác người Nga.

Nữ doanh nhân nước ngoài có thể tận dụng ưu thế nữ giới với đối tác là nam người Nga. Doanh nhân nam người Nga có thể chấp nhận một vài điều đối tác nữ không tuân thủ để chứng tỏ phép lịch thiệp của nam giới, tuy nhiên, điều này không được chấp nhận với nam doanh nhân nước ngoài.

Nữ giới có thể mời một nam doanh nhân Nga đi ăn uống và trả tiền hóa đơn. Tuy nhiên có một vài trường hợp người Nga coi đó là hành động tán tỉnh.

II. TÌNH HÌNH KINH TẾ

1. Tổng quan

Nga đã trải qua những thay đổi đáng kể kể từ khi Liên bang Xô viết sụp đổ, dịch chuyển từ một nền kinh tế kế hoạch tập trung sang kinh tế thị trường. Cải cách kinh tế vào những năm 1990 đã tư nhân hoá hầu hết các ngành công nghiệp, với ngoại lệ đáng chú ý trong lĩnh vực năng lượng, vận tải, ngân hàng và liên quan đến quốc phòng. Việc bảo vệ quyền sở hữu vẫn còn yếu, và nhà nước tiếp tục can thiệp vào hoạt động tự do của khu vực tư nhân.

Nga là một trong những nhà sản xuất hàng đầu thế giới về khí tự nhiên và dầu mỏ, và cũng là nhà xuất khẩu hàng đầu về kim loại như thép và nhôm chính. Sự phụ thuộc vào xuất khẩu hàng hoá của Nga khiến cho kinh tế Nga liên tục bị chịu ảnh hưởng sự biến động bất thường của giá cả toàn cầu. Nền kinh tế, có mức tăng trưởng trung bình 7% trong giai đoạn 1998-2008 khi giá dầu tăng nhanh, đã làm giảm tỷ lệ tăng trưởng kể từ đó do sự kiệt quệ của mô hình tăng trưởng dựa trên hàng hoá của Nga.

Giá dầu giảm, các biện pháp trừng phạt quốc tế áp vào Nga và những hạn chế về cơ cấu đã đẩy Nga lâm vào suy thoái sâu vào năm 2015, với GDP giảm gần 4%. Suy thoái kinh tế tiếp tục kéo dài đến năm 2016, với GDP giảm 0,6%. Chính phủ nhằm đẩy mạnh các biện pháp nhằm đa dạng hóa nền kinh tế, thoát khỏi tập trung khai khoáng. Mặc dù vậy, cho đến nay Nga đang phụ thuộc rất nhiều vào sự biến động của giá cả hàng hóa thế giới và Ngân hàng Trung ương Nga ước tính rằng nếu giá dầu ở mức dưới 40 USD / thùng vào năm 2017, cú sốc gây ra sẽ làm GDP giảm tới 5%.

Một số chỉ tiêu kinh tế của Nga:

- Tổng sản phẩm quốc nội (GDP): 4.008 nghìn tỉ USD (2017)
- Tỷ lệ tăng trưởng GDP: 1.5 (2017)
- GDP bình quân đầu người (PPP): 27.800 USD (2017)
- GDP - thành phần theo lĩnh vực:
  - Nông nghiệp:** 4.7%
  - Công nghiệp:** 32.4%
  - Dịch vụ:** 62.3% (2017)
- Tỷ lệ thất nghiệp: 5.5 %
- Các sản phẩm nông nghiệp chủ yếu: ngũ cốc, củ cải đường, hạt hướng dương, rau, trái cây, thịt bò, sữa.

- Ngành công nghiệp: công nghiệp khai thác mỏ, khai thác sản xuất than đá, dầu mỏ, khí đốt, hóa chất, kim loại; máy xây dựng, công nghiệp quốc phòng bao gồm radar, sản xuất tên lửa, các sản phẩm điện tử tiên tiến, đóng tàu, thiết bị vận tải đường sắt, đường bộ, thiết bị liên lạc, máy móc nông nghiệp, máy kéo, thiết bị xây dựng, điện máy, máy phát điện và thiết bị phát sóng, dụng cụ y tế và khoa học, hàng tiêu dùng, dệt may, thực phẩm, thủ công mỹ nghệ.
- Tổng kim ngạch xuất khẩu: 336.8 tỷ USD (2017)
- Các mặt hàng xuất khẩu: dầu mỏ và sản phẩm dầu mỏ, khí đốt, kim loại, gỗ và sản phẩm gỗ, hóa chất, và rất nhiều dân sự và quân sự sản xuất
  - Các đối tác xuất khẩu: Trung Quốc 10,9%, Hà Lan 10%, Đức 7,1%, Belarus 5,1%, Thổ Nhĩ Kỳ 4,9% (2017)
- Kim ngạch nhập khẩu: 212.7 tỷ USD (2017)
- Các mặt hàng nhập khẩu: máy móc, phương tiện vận tải, dược phẩm, nhựa, bán thành sản phẩm kim loại, thịt, trái cây và các loại hạt, dụng cụ quang học và y tế, sắt, thép
  - Các đối tác nhập khẩu: Trung Quốc 21,2%, Đức 10,7%, Mỹ 5,6%, Belarus 5%, Ý 4,5%, Pháp 4,2% (2017)

Nguồn: cia.gov

2. Các ngành kinh tế mũi nhọn:

Kinh tế của Nga chủ yếu dựa vào xuất khẩu hàng hóa, với các nhóm hàng xuất khẩu chính là dầu mỏ, khí đốt, hóa chất, kim loại, vũ khí cá nhân và vũ khí phục vụ quốc phòng. Trong giai đoạn hiện nay, Nga đang tập trung ưu tiên cho phát triển ngành năng lượng do năng lượng trở thành ngành kinh tế mũi nhọn giúp kinh tế Nga cất cánh và nâng cao vị thế quốc tế trong những năm gần đây. Cho tới năm 2020, sản lượng khai thác dầu mỏ của Nga sẽ tăng khoảng 9%, trong khi sản lượng khai thác khí đốt tăng 35,2% so với năm 2007, đạt 880 tỷ m³.

Nga cũng chủ trương tăng cường xây dựng thêm các nhà máy điện hạt nhân công suất vừa và nhỏ, để cung cấp điện cho các vùng sâu, vùng xa. Đồng thời, đẩy mạnh bán công nghệ hạt nhân cho các nước đang phát triển, bảo đảm xuất khẩu trang thiết bị và kỹ thuật hạt nhân đạt khoảng 8-14 tỷ USD vào năm 2020. Kế hoạch trên nhằm bảo đảm vị trí dẫn đầu về công nghệ của Nga trên thế giới trong lĩnh vực năng lượng hạt nhân và khả năng cạnh tranh cao của các nhà máy điện hạt nhân của Nga, cũng như đẩy mạnh hợp tác với các đối tác nước ngoài trong lĩnh vực này.

4. Các chính sách thu hút đầu tư nước ngoài:

Chính phủ Nga đánh giá cao tầm quan trọng của đầu tư nước ngoài trong sự phát triển kinh tế của mình. Luật đầu tư năm 1991 đảm bảo quyền công bằng của nhà đầu tư nước ngoài như với các nhà đầu tư trong nước (Tuy nhiên một số ngành có những hạn chế đối với quyền sở hữu nước ngoài). Luật đầu tư nước ngoài năm 1999 cũng phê chuẩn nguyên tắc này. Ở cấp khu vực, nhiều chính quyền địa phương đã phát triển các điều luật và chương trình để thu hút vốn FDI, bao gồm cả các dự án thành lập các khu công nghệ gần các trường đại học và các khu chế xuất gần với cảng và biên giới. Mặc dù những cải cách về thuế ở cấp liên bang nhằm tạo ra một sân chơi công bằng cho các nhà đầu tư và hạn chế mức khuyến khích do các khu vực đưa ra, nhưng thực tế thì các nhà đầu tư nước ngoài có máu mặt vẫn tiếp tục nhận được sự khuyến khích này từ các chính quyền địa phương. Mấy năm gần

đây, Nga đúc rút bài học kinh nghiệm từ "liệu pháp sốc", tìm kiếm con đường cải cách phù hợp với kinh tế trong nước và nhanh chóng chuyển đổi mô hình kinh tế, tích cực tạo ra hệ thống kinh tế thị trường. Sau 15 năm cải cách, môi trường kinh tế Nga đã có sự cải thiện rõ rệt, vì thế càng hấp dẫn các nhà đầu tư nước ngoài.

III. QUAN HỆ NGOẠI GIAO – CHÍNH TRỊ VỚI VIỆT NAM

Ngày thiết lập quan hệ ngoại giao chính thức với Việt Nam: 30/1/1950

Từ năm 1997, hai bên thường xuyên trao đổi các đoàn cấp cao, thể hiện rõ mối quan hệ truyền thống và hợp tác nhiều mặt vốn có.

Văn kiện song phương đã ký:

Cơ sở điều ước pháp lý mới cho quan hệ hợp tác song phương đã được tạo dựng khá đầy đủ. Từ năm 1991 đến 2007 đã có khoảng 50 văn kiện song phương được ký kết. Đặc biệt, hai nước đã thúc đẩy giải quyết dứt điểm thỏa đáng một số vấn đề tồn đọng trong quan hệ từ thời Liên Xô để lại như xử lý nợ của Việt Nam, vấn đề Nga chấm dứt trước thời hạn việc sử dụng quân cảng Cam Ranh. Trên cơ sở quan hệ hữu nghị truyền thống, tin cậy, xuất phát từ quan điểm gần gũi trong nhiều vấn đề quốc tế và khu vực, Việt Nam và Liên bang Nga đã và đang phối hợp chặt chẽ tại Liên hợp quốc và các diễn đàn đa phương khác.

Cộng đồng người Việt Nam tại Liên bang Nga

Do yếu tố lịch sử và trên cơ sở quan hệ hữu nghị giữa hai nước, cộng đồng người Việt Nam (khoảng 60 - 80 nghìn người) đã tồn tại và làm ăn, sinh sống tại Nga gần hai thập kỷ. Tuy có vấn đề địa vị pháp lý còn chưa rõ ràng ổn định, nhưng nhìn chung, người Việt không bị kỳ thị và phân biệt đối xử. Năm 2004, Hội người Việt Nam tại Liên bang Nga được thành lập với mục đích tập hợp, đoàn kết, bảo vệ và hỗ trợ cộng đồng trong các hoạt động làm ăn, sinh sống ở nước sở tại; đẩy mạnh hoạt động nhằm góp phần củng cố, phát triển tình hữu nghị tốt đẹp giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Liên bang Nga; tích cực động viên cộng đồng hướng về quê hương, đất nước.

Cho đến nay, Hội đã có 3 tiểu ban hoạt động là Tiểu ban Đối ngoại - Văn hóa - Xã hội, Tiểu ban Pháp luật - An ninh, Tiểu ban Kinh tế - Tài chính và 20 chi hội cơ sở trên khắp các vùng miền của nước Nga. Hai nước Nga – Việt đã ký và hoàn tất việc phê chuẩn 03 Hiệp định liên quan đến bảo hộ công dân: Hiệp định về lao động có thời hạn, Hiệp định hợp tác đấu tranh chống di cư bất hợp pháp và tạo thuận lợi cho di cư hợp pháp và Hiệp định nhận trở lại công dân tạo cơ sở pháp lý cho cộng đồng ta cư trú hợp pháp ở Nga và mở ra triển vọng hợp tác trong lĩnh vực sử dụng lao động.

Cộng đồng người VN tại Nga là một cộng đồng trẻ, trong đó có hơn 5.000 học sinh, sinh viên, các nhà khoa học đang học tập và công tác tại các trường đại học lớn và các viện nghiên cứu của Nga; có hàng trăm doanh nghiệp hoạt động trong các lĩnh vực thương mại, đầu tư, sản xuất, tư vấn pháp luật... Cộng đồng Việt Nam tại Nga là một cộng đồng đoàn kết, gắn bó, có đời sống văn hóa, tinh thần lành mạnh. Luôn nỗ lực vượt lên khó khăn. Phần lớn người Việt Nam làm ăn ở Nga đã chuyển đổi ngành nghề cho phù hợp những quy định mới, tiếp tục ở lại kinh doanh tại Nga, chỉ khoảng 15% số người Việt phải về nước do không có điều kiện chuyển đổi.

Cộng đồng tại Nga cũng là “cầu nối” để các doanh nghiệp Việt Nam đầu tư vào thị trường Nga. Các doanh nghiệp Việt Nam đang hoạt động tại Nga là những người quảng bá tích cực nhất cho các mặt hàng chất lượng cao của Việt Nam. Thông qua hệ thống cửa hàng của người Việt Nam, những sản phẩm công nghiệp nhẹ, nông sản, thực phẩm của Việt Nam đã từng bước chiếm lĩnh một phần thị trường tiêu dùng Nga.

IV. QUAN HỆ KINH TẾ VỚI VIỆT NAM

1. Tình hình chung

Trong thời gian qua, thương mại hai chiều đã tăng mạnh, đặc biệt trong bối cảnh Hiệp định thương mại tự do giữa Việt Nam và Liên minh Kinh tế Á - Âu (VN - EAEU FTA) đã có hiệu lực từ ngày 05 tháng 10 năm 2017.

Việc triển khai hiệu quả Hiệp định này sẽ là cơ hội để tạo bước đột phá, tiến tới mục tiêu nâng kim ngạch thương mại hai chiều lên 10 tỷ USD vào năm 2020.

Kim ngạch thương mại Việt Nam - Liên bang Nga: năm 2016 đạt 2.7 tỷ USD (tăng 26% so với năm 2015), trong đó xuất khẩu của Việt Nam sang LB Nga đạt 1.6 tỷ USD (tăng 12%), nhập khẩu đạt 1.1 tỷ USD (tăng 51%). *(Năm 2016, các đối thủ cạnh tranh của Việt Nam tại LB Nga đều có mức tăng trưởng xuất khẩu thấp hơn của Việt Nam, cụ thể Trung Quốc tăng 2,5%, Indonesia tăng 5,9%, Thái Lan giảm 23,3%,...)*. Trong 10 tháng đầu năm 2017, kim ngạch thương mại Việt Nam – LB Nga đạt 2,84 tỷ USD (tăng 27% so với cùng kỳ năm 2016), trong đó xuất khẩu của Việt Nam sang LB Nga đạt 1,79 tỷ USD (tăng 33%), nhập khẩu đạt 1,05 tỷ USD (tăng 17%).

Bảng 1. Kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang Nga trong 3 năm qua

Đơn vị: nghìn USD

STT	Mặt hàng	2014	2015	2016	9 tháng năm 2017	9 tháng 2017 so với cùng kỳ năm 2016
1	Hải sản	104.317	79.140	95.925	71.745	18.27%
2	Rau quả	37.073	22.886	23.461	22.779	35.62%
3	Hạt điều	56.714	22.994	34.602	38.973	52.87%
4	Cà phê	122.268	103.960	118.457	86.618	-3.70%
5	Chè	18.726	22.366	22.840	18.434	9.53%
6	Hạt tiêu	27.026	28.822	32.229	18.857	-33.87%
7	Gạo	10.501	19.163	9.514	8.165	41.63%
8	Bánh kẹo và các sản phẩm từ ngũ cốc	11.443	5.631	7.184	8.205	91.53%
9	Sản phẩm từ chất dẻo	10.864	9.436	8.356	8.875	49.56%
10	Cao su	7.093	6.947	10.650	8.053	-10.28%
11	Túi xách, vali...	21.399	18.433	19.975	14.529	2.75%
12	Gỗ và sản phẩm gỗ	7.245	4.091	2.759	2.416	7.28%
13	Dệt may	136.312	84.785	110.237	133.785	84.16%
14	Giày dép	87.200	77.239	103.529	70.459	2.26%
15	Máy vi tính, sản phẩm	124.338	124.036	100.626	90.190	28.20%

16	Điện thoại các loại và linh kiện	674.147	640.279	715.983	803.378	52.23%
17	Máy móc thiết bị	20.010	21.397	27.375	46.809	148.77%
18	Hàng hóa khác	248.558	146.757	172.384	139.106	3.56%
Tổng		1.725.234	1.438.362	1.616.086	1.591.376	35.74%

Những mặt hàng nhập khẩu chính của Việt Nam từ Nga trong nhiều năm gần đây vẫn là xăng dầu, sắt thép, phân bón, máy móc thiết bị. Hiện nay, những mặt hàng xuất khẩu chủ yếu của Việt Nam sang Nga bao gồm điện thoại và linh kiện (chiếm khoảng trên 40% tổng kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang Nga), máy vi tính và sản phẩm điện tử, hàng dệt may, giày dép, thủy sản, cà phê, hạt điều, gạo, rau quả.

Khó khăn, vướng mắc

a) Về rào cản kỹ thuật phi thuế

Các rào cản phi thuế như quy định về vệ sinh an toàn thực phẩm, quy định về kiểm dịch chất lượng... mà Nga đang áp dụng đối với hàng nông thủy sản của Việt Nam (gạo, rau, quả, thủy sản...) tương đối chặt chẽ, thậm chí chưa phù hợp với chuẩn mực và thông lệ quốc tế, dẫn đến việc hàng hóa khó thâm nhập vào thị trường này; bên cạnh đó, việc trao đổi thông tin giữa Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NAFIQAD) và Cơ quan liên bang về giám sát thú y và kiểm dịch thực vật LB Nga (Rosselkhnadzor) thường chậm chễ, cơ chế trao đổi thông tin về cảnh báo an toàn thực phẩm, cập nhật danh sách được phép xuất khẩu, quy định danh mục chỉ tiêu, mức giới hạn... của phía Bên chưa minh bạch và kịp thời.

Kiến nghị

- Đề nghị phía Nga tuân thủ các quy định liên quan đến các biện pháp kiểm soát an toàn thực phẩm đối với các sản phẩm nhập khẩu từ Việt Nam theo quy định của VN - EAEU FTA và trên cơ sở quy chuẩn của WTO mà cả hai nước đều là thành viên, trên cơ sở đó, đề nghị Nga tăng số lượng các doanh nghiệp thủy sản Việt Nam được phép xuất khẩu vào Nga; *(Hiện tại, Rosselkhnadzor của Nga mới chỉ công nhận 22 doanh nghiệp trong tổng số 136 doanh nghiệp chế biến thủy sản Việt Nam đăng ký xuất khẩu sang Nga.)*
- Đề nghị hai Bên cùng tạo điều kiện thuận lợi để xuất khẩu thịt lợn và thủy sản vào thị trường của nhau. Đồng thời, đề nghị phía Nga dỡ bỏ lệnh cấm xuất khẩu khí của Việt Nam sang Nga.
- Đề nghị các cơ quan chức năng của hai Bên trong lĩnh vực vệ sinh an toàn thực phẩm và kiểm dịch động thực vật tích cực phối hợp và triển khai các biện pháp cần thiết để tạo thuận lợi cho thương mại nông - lâm - thủy sản giữa hai nước. Đồng thời, đề nghị Rosselkhnadzor tích cực phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam triển khai Thỏa thuận hợp tác về kiểm soát chất lượng, an toàn vệ sinh sản phẩm nông lâm thủy sản.

b) Về cạnh tranh của sản phẩm

Sản phẩm của Việt Nam đang phải đối mặt với sự cạnh tranh gay gắt (về giá cả, mẫu mã, bao bì, chất lượng, vận chuyển...) với các quốc gia khác có nguồn cung sản phẩm tương tự tại Liên minh Kinh tế Á-Âu (EAEU) nói chung và LB Nga nói riêng như Trung Quốc, Thái Lan, Ấn Độ, Thổ Nhĩ Kỳ,...

Kiến nghị

Đề nghị các cơ quan chức của hai Bên tạo điều kiện cho các doanh nghiệp hai Bên trong việc tham gia và tổ chức các hoạt động xúc tiến thương mại cũng như thường xuyên trao đổi thông tin về các nhu cầu cụ thể về xuất nhập khẩu của các doanh nghiệp Việt Nam và Liên bang Nga.

c) Về lĩnh vực vận tải và logistics, và thanh toán

- Trong điều kiện hiện nay, vận tải của hai bên chủ yếu vẫn sử dụng đường hàng hải, thời gian vận tải thường chiếm vào khoảng 25 - 50 ngày, giảm năng lực cạnh tranh của hàng hóa Việt Nam (hàng xuất khẩu từ Việt Nam sang LB Nga, do phải vận chuyển qua các cảng Châu Âu rồi mới vòng lại LB Nga, hoặc tới cảng Vladivostock rồi đi theo tuyến đường xuyên LB Nga từ Đông sang Tây nên chi phí vận chuyển lớn hơn so với hàng vận chuyển từ Trung Quốc, Hàn Quốc, Thổ Nhĩ Kỳ, Iran, Ấn Độ...).
- Khả năng và phương thức thanh toán: Ngoài tập quán thanh toán T/T hoặc D/P trả chậm (ứng trước 10 - 20%, sau khi giao hàng nhận chứng từ gốc trả 80 - 90% còn lại), trong thời gian qua phần lớn các khách hàng EAEU và LB Nga cũng đề nghị thanh toán theo hình thức trả chậm từ 6 tháng đến 01 năm.
- Đồng tiền thanh toán: Hiện nay doanh nghiệp hai Bên vẫn chưa thực hiện được việc thanh toán bằng đồng nội tệ do cơ chế thanh toán ngân hàng giữa hai nước. Việc thanh toán bằng đồng USD gặp khó khăn do biến động tỷ giá giữa đồng Rúp của Liên bang Nga và đồng USD của Hoa Kỳ mặc dù việc thúc đẩy thanh toán song phương, bao gồm thanh toán bằng nội tệ, thông qua việc thực hiện Đề án thúc đẩy thanh toán song phương Việt Nga do BIDV, VRB và VTB xây dựng và đặc biệt kể từ sau khi VRB được NHNN chấp thuận cho phép tham gia kênh thanh toán KFT, việc thanh toán bằng nội tệ giữa các ngân hàng hai bên đã có những tiến triển bước đầu.

Kiến nghị

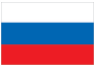
Đề nghị các cơ quan chức năng của hai Bên tích cực làm việc để tìm ra các giải pháp nhằm giải quyết triệt để các khó khăn về vận tải và thanh toán.

2. Tình hình triển khai Hiệp định thương mại tự do giữa Việt Nam và Liên minh Kinh tế Á – Âu (VN-EAEU FTA)

Hiệp định VN - EAEU FTA được chính thức tuyên bố khởi động đàm phán vào tháng 3 năm 2013 tại Hà Nội. Được sự phê duyệt của Chủ tịch nước, Thủ tướng Chính phủ của Việt Nam và 5 nước thành viên Liên minh Kinh tế Á - Âu đã được ký chính thức Hiệp định VN - EAEU FTA vào ngày 29 tháng 5 năm 2015 tại Cộng hòa Kazakhstan.

Ngày 19 tháng 8 năm 2015, Chủ tịch nước đã phê chuẩn Hiệp định VN - EAEU FTA. Ngày 27 tháng 7 năm 2016, Ủy ban kinh tế Á - Âu đã có Công thư gửi phía Việt Nam thông báo về việc các nước thành viên của Liên minh kinh tế Á - Âu đã hoàn tất thủ tục trong nước cần thiết để Hiệp định VN - EAEU FTA chính thức có hiệu lực từ ngày 05 tháng 10 năm 2016.

Theo cam kết tại Hiệp định VN - EAEU FTA, về tổng thể hai Bên sẽ dành cho nhau mức mở cửa thị trường hàng hóa chiếm khoảng 90% số dòng thuế, tương đương trên 90% kim ngạch thương mại song phương hiện tại, sẽ là cơ sở để thương mại song phương Việt Nam - LB Nga có thể tăng trưởng mạnh mẽ hơn thời gian tới. Ngoài ra, hai Bên cam kết gia tăng hợp tác trong nhiều lĩnh vực như phòng vệ

thương mại, quy tắc xuất xứ, quản lý hải quan, các rào cản kỹ thuật (TBT), các biện pháp vệ sinh an toàn thực phẩm và kiểm dịch động thực vật (SPS), mua sắm Chính phủ, sở hữu trí tuệ, phát triển bền vững,... nhằm thuận lợi hóa tối đa thương mại giữa hai Bên.

Ngày 29 tháng 6 năm 2017, Bộ trưởng Bộ Công Thương Việt Nam và Bộ trưởng phụ trách thương mại Ủy ban Kinh tế Á - Âu đã chủ trì phiên họp đầu tiên của Ủy ban hỗn hợp về thực thi Hiệp định thương mại tự do giữa Việt Nam và Liên minh Kinh tế Á - Âu (UBHH về thực thi VN - EAEU FTA). Trước đó, phiên họp cấp kỹ thuật UBHH về thực thi VN - EAEU FTA đã diễn ra từ ngày 19 - 22 tháng 6 năm 2017 tại Hà Nội.

Hai Bộ trưởng đã đánh giá các kết quả tích cực VN - EAEU FTA đã mang lại trong 7 tháng đầu tiên từ khi có hiệu lực. Theo số liệu của phía Liên minh Kinh tế Á - Âu (EAEU), thương mại hai chiều đã tăng khoảng 27% so với cùng kỳ trong giai đoạn này. Điều đáng chú ý là kim ngạch xuất nhập khẩu đã tăng đối với không chỉ các mặt hàng đã được cắt giảm thuế quan ngay về 0% từ khi Hiệp định có hiệu lực mà cả mặt hàng đang được cắt giảm thuế quan theo lộ trình.

Phía Việt Nam thông báo thống kê về việc cộng đồng doanh nghiệp đã tận dụng các ưu đãi của VN-EAEU FTA. Cụ thể, để tận dụng các ưu đãi nêu trên của Hiệp định, từ khi VN - EAEU FTA có hiệu lực cho đến cuối tháng 7 năm 2017, Việt Nam đã cấp 9.908 bộ Giấy chứng nhận xuất xứ mẫu EAV (C/O EAV) cho hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam sang EAEU với tổng kim ngạch đạt 354,3 triệu USD, chủ yếu là dệt may, giày dép, thủy sản, nông sản, điện thoại và linh kiện. Tuy nhiên, nói chung tỷ lệ sử dụng C/O EAV không cao (khoảng 20%). Các mặt hàng có tỷ lệ tận dụng C/O EAV cao để xuất khẩu sang EAEU bao gồm: giày dép (54,3%), rau quả (59,2%), thủy sản (69,1%), gạo (69,3%), hạt tiêu (75,5%) và dệt may (76,1%). Về phía EAEU, theo số liệu của Tổng cục Hải quan Việt Nam, từ khi VN - EAEU FTA có hiệu lực cho cuối tháng 7 năm 2017, các dòng hàng nhập khẩu áp dụng mức thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam có xu hướng tăng. Cụ thể, trong 3 tháng cuối năm 2016, có 25 dòng hàng có kim ngạch nhập khẩu theo Giấy chứng nhận xuất xứ (C/O) mẫu EAV với tổng kim ngạch khoảng 44 triệu USD, tương đương khoảng 12% của tổng kim ngạch nhập khẩu từ EAEU. Trong khi đó, trong 7 tháng đầu năm 2017 các con số này đã tăng vọt lên 65 dòng hàng với tổng kim ngạch nhập khẩu khoảng 305 triệu USD, tương đương trên 23%. Các mặt hàng được hưởng lợi chủ yếu là: lúa mì (100%), ngô (88%), phân bón các loại (25%), nhựa và các sản phẩm nhựa (29,2%); giấy và các sản phẩm giấy (23,6%), hợp kim nhôm (40,3%); ô tô chở hàng (46,7%);....

Ngoài ra, hai Bên đã thống nhất phương hướng và các hoạt động hợp tác cụ thể cần được thực hiện trong thời gian tới trong các lĩnh vực: thương mại hàng hóa, xuất xứ hàng hóa, cạnh tranh, phòng vệ thương mại, vệ sinh an toàn thực phẩm và kiểm dịch động thực vật,.... Hai Bên cũng thống nhất sẽ phối hợp xây dựng hệ thống chứng nhận và xác minh xuất xứ điện tử và hoàn thành trước cuối năm 2018.

Hai Bộ trưởng thống nhất sẽ phối hợp với các cơ quan chức năng tổ chức tham vấn trong lĩnh vực vệ sinh an toàn thực phẩm và kiểm dịch động thực vật nhằm tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc trong việc xuất nhập khẩu nông - lâm - thủy sản và tăng cường trao đổi những mặt hàng này. Ngoài ra, tại phiên họp lần này, đại diện của Nga và Ca-dắc-xtan đã nêu các quan ngại về các chính sách của Việt Nam liên quan đến amiăng trắng của Việt Nam. Trong thời gian tới, phía EAEU sẽ chuyển các tài liệu, nghiên

cứu về tác động của amiăng đến sức khỏe con người để phía Việt Nam có thêm cơ sở cho quá trình xây dựng chính sách của ngành vật liệu xây dựng.

Kiến nghị

- Đề nghị hai Bên phối hợp chặt chẽ với Ủy ban Kinh tế Á - Âu và các cơ quan chức năng của các nước thành viên EAEU theo dõi thực thi hiệu quả VN - EAEU FTA. Trong đó, đẩy mạnh tuyên truyền kết quả VN - EAEU FTA; giữ kênh thông tin, tham vấn với doanh nghiệp về việc thực thi VN - EAEU FTA để có các biện pháp hỗ trợ kịp thời (hỗ trợ thông tin cho doanh nghiệp, tham vấn với phía Bạn, chuẩn bị cho kỳ rà soát đầu tiên vào cuối năm 2019).
- Thực hiện các nội dung đã được thống nhất tại phiên họp đầu tiên của UBHH về thực thi VN - EAEU FTA.
- Tổ chức Khóa họp thường niên của UBHH về thực thi VN - EAEU FTA và các phiên họp của các Tiểu ban, tổ công tác trực thuộc.
- Tích cực triển khai các hoạt động tuyên truyền để cộng đồng doanh nghiệp hai Bên nắm bắt được thông tin về VN - EAEU FTA, tìm ra và tận dụng các cơ hội Hiệp định này mang lại.
- Đàm phán, ký kết các văn kiện song phương và đa phương, mở cửa thị trường hơn nữa nhằm tạo các điều kiện thuận lợi hơn nữa cho cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam và Liên minh Kinh tế Á - Âu.

3. Hợp tác tại các diễn đàn đa phương

3.1. Nghiên cứu khả thi Hiệp định thương mại tự do giữa ASEAN và Liên minh Kinh tế Á - Âu (EAEU)

Tại Hội nghị Cấp cao kỷ niệm 20 năm thiết lập quan hệ đối tác đối thoại ASEAN-Nga diễn ra vào tháng 5 năm 2016 tại Xô-chi, Liên Bang Nga, ASEAN và Nga đã cùng nhau thông qua Tuyên bố Sochi với mục tiêu hướng tới quan hệ đối tác chiến lược cùng có lợi ASEAN-Nga. Trong lĩnh vực hợp tác kinh tế, phía Nga đơn phương đề xuất triển khai một nghiên cứu chung về khả năng xây dựng khu vực thương mại tự do toàn diện ASEAN - EAEU (Liên minh kinh tế Á-Âu). Tuy nhiên, các nước ASEAN vẫn chưa đưa ra quan điểm về vấn đề này.

Tại Hội nghị tham vấn các Bộ trưởng Kinh tế ASEAN và Nga (AEM-Nga) diễn ra trong khuôn khổ Hội nghị Bộ trưởng kinh tế ASEAN lần thứ 49 (AEM 49) vào tháng 9 năm 2017 tại Ma-ni-la, Phi-líp-pin, các Bộ trưởng Kinh tế ASEAN đã chỉ đạo cấp kỹ thuật tiếp tục thảo luận về đề xuất tiến hành nghiên cứu khả thi Hiệp định thương mại tự do giữa ASEAN và EAEU. Tuy nhiên, phía Nga cho biết việc quyết định tiến hành nghiên cứu khả thi phải được Hội đồng EAEU phê chuẩn (trong khi 4 thành viên còn lại không tham dự Hội nghị tham vấn SEOM - Nga), do vậy, ASEAN và Nga sẽ tiếp tục nghiên cứu các giải pháp để triển khai nghiên cứu này, đồng thời thúc đẩy hợp tác giữa hai khối.

3.2. Biên bản ghi nhớ về hợp tác giữa ASEAN và EAEU

EAEU đã gửi cho các nước ASEAN một Biên bản ghi nhớ (MOU) vào tháng 6 năm 2016 về hợp tác kinh tế giữa ASEAN và EAEU trong giai đoạn tới. Các nước ASEAN vẫn đang tiếp tục đóng góp ý kiến đối với nội dung hợp tác kinh tế của Biên bản ghi nhớ này trước khi gửi lại cho phía EAEU xem xét.

Về đại diện ký kết MOU giữa ASEAN và EAEU, theo thông tin phía Nga cung cấp, Hội đồng kinh tế Liên minh kinh tế Á-Âu (EEC) là cơ quan đại diện hợp pháp của EAEU tham gia ký kết các cam kết không phải là điều ước quốc tế và sẽ thay mặt EAEU đứng ra ký kết MOU này. Về phía ASEAN, ASEAN đã nhất trí với đề xuất của Nga rằng MOU này sẽ được ký kết giữa ASEAN và EEC. Ngoài ra, Ban thư ký ASEAN sẽ tiếp tục tư vấn cho các nước về thủ tục, quy trình và người đại diện ASEAN ký kết MOU giữa ASEAN và EEC.

Tại Hội nghị tham vấn AEM-Nga trong khuôn khổ Hội nghị AEM 49, các Bộ trưởng đã thống nhất tiến tới ký kết MOU này khi hoàn thành các thủ tục ở cấp kỹ thuật.

3.3. Lộ trình hợp tác và Chương trình làm việc về thương mại và đầu tư giữa ASEAN và Nga giai đoạn sau năm 2017

Chương trình làm việc về thương mại và đầu tư giữa ASEAN và Nga giai đoạn sau năm 2017 được xây dựng dựa trên Lộ trình hợp tác về thương mại và đầu tư giữa ASEAN và Nga đã được thông qua tại Hội nghị tham vấn cấp Bộ trưởng Kinh tế ASEAN và Nga (AEM-Nga) ngày 12 tháng 10 năm 2012. Chương trình làm việc này gồm 4 mục đích chính như sau: (i) thúc đẩy thương mại và đầu tư hai chiều giữa ASEAN và Nga; (ii) hỗ trợ hội nhập kinh tế khu vực ASEAN; (iii) tăng cường hội nhập kinh tế giữa hai khu vực; và (iv) xây dựng hệ thống thương mại đa phương.

Nội dung của Lộ trình hợp tác và Chương trình làm việc về thương mại và đầu tư giữa ASEAN và Nga giai đoạn sau năm 2017 gồm: (i) Đối thoại chính sách cấp cao; (ii) Đối thoại cấp quan chức kinh tế ASEAN và Nga (SEOM-Nga); (iii) Đối thoại theo ngành; (iv) Tạo thuận lợi hóa thương mại và đầu tư; (v) Đối thoại doanh nghiệp; và (vi) Hỗ trợ hợp tác khu vực ASEAN và EAEU.

3.4. Hợp tác Việt Nam - Liên bang Nga trong APEC

Việt Nam đánh giá cao và cảm ơn Liên bang Nga đã phối hợp và ủng hộ Việt Nam trong công tác chủ trì, tổ chức năm APEC 2017, đặc biệt là công tác xây dựng các văn kiện quan trọng như các tuyên bố của các Hội nghị: các Bộ trưởng Phụ trách Thương mại APEC lần thứ 23 (MRT 23); Hội nghị liên Bộ trưởng Ngoại giao-Kinh tế 29 (AMM 29) và Hội nghị Cấp cao 25 (AELM 25) cùng các sự kiện có liên quan. Với tư cách là thành viên có tiếng nói quan trọng trong APEC, sự ủng hộ và phối hợp của Nga có ý nghĩa thiết thực đối với sự thành công của năm APEC 2017 nói chung và của Tuần lễ cấp cao APEC nói riêng. Việt Nam hy vọng sẽ tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Liên bang Nga trong quá trình triển khai các kết quả của năm APEC 2017 trong thời gian tới.

(Nguồn: Bộ Công Thương)

V. CÁC DỰ ÁN ƯU TIÊN ĐẦU TƯ VIỆT - NGA

1. Tình hình đầu tư Việt - Nga

Theo thông tin của Cục Đầu tư nước ngoài (Bộ Kế hoạch và Đầu tư) Việt Nam, tính đến cuối tháng 9 năm 2016, LB Nga có 112 dự án đầu tư trực tiếp tại Việt Nam với tổng số vốn đăng ký khoảng 1,02 tỷ USD, xếp thứ 23 trong số các nước và vùng lãnh thổ đầu tư vào Việt Nam. Các dự án đầu tư của LB Nga tập trung chủ yếu vào các ngành dầu khí, công nghiệp chế tạo, khai khoáng, giao thông vận tải, viễn thông, nuôi trồng và đánh bắt hải sản. Việt Nam có 18 dự án đầu tư sang LB Nga với tổng vốn đầu tư cấp mới và tăng vốn là 2,4 tỷ USD, trong đó chủ yếu là đầu tư của các dự án của Liên doanh

Rusvietpetro, Công ty cổ phần đầu tư Trung tâm thương mại Hà Nội – Mátxcova và Tổ hợp chăn nuôi bò sữa và chế biến tại tỉnh Mátxcova.

Kiến nghị

- Đề nghị phía Nga tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp Việt Nam đang đầu tư và kinh doanh trên lãnh thổ Liên bang Nga, đặc biệt là đối với các vấn đề liên quan đến tín dụng, giấy phép lao động,...
- Đề nghị hai Bên tích cực giới thiệu các dự án đầu tư để cộng đồng doanh nghiệp có cơ hội mở rộng các khuôn khổ hợp tác hiện tại cũng như triển khai các dự án đầu tư mới.

V. HỢP TÁC VỚI VCCI

1. Thỏa thuận hợp tác đã ký kết

- Thỏa thuận hợp tác với Phòng Thương mại và Công nghiệp LB Nga
- Thỏa thuận hợp tác với PTM và CN tỉnh Omsk(vùng Viễn Đông)
- Thỏa thuận hợp tác với Hội quốc tế các nhà công nghiệp và doanh nghiệp LB Nga.
- Thỏa thuận hợp tác với Phòng Thương mại và Công nghiệp Matxcova
- Thỏa thuận hợp tác với Phòng Thương mại và Công nghiệp Trung Siberia.

2. Hoạt động xúc tiến thương mại - đầu tư đã triển khai:

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng tại công văn số: 6166/ VPCP – QHQT ngày 18/9/2008, **Hội đồng doanh nghiệp Việt – Nga** đã được thành lập và triển khai các hoạt động trong thời gian giai đoạn từ năm 2009 - 2015. Trong thời gian hoạt động này, với sự chỉ đạo của lãnh đạo VCCI, Ban lãnh đạo Hội đồng, sự quan tâm, ủng hộ của các thành viên Ban cố vấn thuộc các Bộ ngành: Bộ Ngoại giao, Bộ Công thương, Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch và Đầu tư và Tổng cục hải quan, Hội đồng đã tích cực triển khai nhiều hoạt động thiết thực thu hút được sự quan tâm của đông đảo doanh nghiệp trong cả nước cũng như cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam tại LB Nga và các nước lân cận.

Sau giai đoạn 2008 – 2015, sau thời gian nhận hỗ trợ từ Chính phủ, Hội đồng chủ động vận động sự hỗ trợ và đóng góp của doanh nghiệp để tiếp tục các hoạt động. Cho tới nay, hằng năm Hội đồng và VCCI vẫn liên tục phối hợp với các đối tác Nga tổ chức các hoạt động xúc tiến thương mại - đầu tư nhằm hỗ trợ cộng đồng doanh nghiệp hai bên.

Thống kê một số hoạt động tiêu biểu:

Năm 2018:

- Từ 11-14/4/2018, phối hợp với Cơ quan đại diện thương mại Nga tại Việt Nam tổ chức các hoạt động xúc tiến thương mại - đầu tư hai nuowcs trong khuôn khổ Triển lãm quốc tế Vietnam Expo 2018 tại Hà Nội. Các hoạt động bao gồm: Lễ khai mạc khu triển lãm Nga, Diễn đàn kinh tế “Quan hệ đối tác Nga - Việt trong lĩnh vực kinh tế - thương mại: chiến lược phát triển”, Hội nghị bàn tròn: Nga - Việt – Tiềm năng hợp tác trong lĩnh vực công nghiệp và năng lượng, giao thông, máy móc thiết bị... Tham dự các hoạt động, hơn 300 lượt doanh nghiệp Việt Nam đã đến Triển lãm gặp gỡ và kết nối với doanh nghiệp Liên bang Nga do Quốc vụ khanh, Thứ trưởng Bộ Công Thương Liên bang Nga Viktor Leonidovich Evtukhov dẫn đầu. Đoàn tập trung vào các lĩnh vực: Chế tạo máy, Năng lượng, Công nghiệp hóa chất, Công nghệ thông tin, Công nghệ số, Nông nghiệp, Thực phẩm.

Năm 2017:

- Ngày 11/1/2017: Phối hợp với Cơ quan đại diện thương mại Nga tại Việt Nam tổ chức **Diễn đàn doanh nghiệp Việt Nam – Bashkortostan**: Tiềm năng hợp tác kinh doanh tại trụ sở VCCI nhân dịp Thủ tướng nước CH. Bashkortostan (thuộc LB Nga) - Mardanov Rustem Khabibovich sang thăm và làm việc tại Việt Nam. Hơn 100 doanh nghiệp đã tham dự và tìm kiếm cơ hội hợp tác với khu vực Viễn Đông còn nhiều tiềm năng này.
- Ngày 14/3/2017: Tổ chức **Hội nghị bàn tròn doanh nghiệp Việt – Nga** tại Ks Sofitel Metropole Hà Nội nhân dịp Ngài Yu. Trutnev, Phó thủ tướng LB Nga, đại diện diện toan quyền của Tổng thống Nga tại Viễn Đông sang thăm và làm việc tại Việt Nam. Hơn 100 doanh nghiệp Việt Nam và LB Nga đã tham dự sự kiện, gặp gỡ và trao đổi khả năng hợp tác.
- 12-14/4/2017, phối hợp với Trung tâm hỗ trợ Xuất khẩu Nga tại Hà Nội **mời doanh nghiệp tham dự Triển lãm "Made in Ulyanovsk Region - EXPO"** - tại tỉnh Ulyanovsk, LB Nga. Đây là sự kiện thường niên do Chính quyền tỉnh Ulyanovsk tổ chức. Triển lãm tập trung vào các lĩnh vực chính như: máy móc thiết bị công nghiệp, các sản phẩm nông và công nghiệp thực phẩm, xây dựng, linh kiện ô tô, chiếu sáng, nhạc cụ, chế biến gỗ, đồ nội thất, thuốc, dược phẩm... Bên cạnh hoạt động Triển lãm, nhiều hoạt động xúc tiến thương mại và đầu tư như: Gặp gỡ doanh nghiệp sản xuất và phân phối, các nhà đầu tư, thăm các khu công nghiệp, nhà máy và các công ty kinh doanh sản xuất của tỉnh Ulyanovsk. Triển lãm đã thu hút được số lượng lớn các doanh nghiệp từ các nước thuộc liên minh Á Âu, EU cũng như doanh nghiệp Ulyanovsk và LB Nga.
- Tháng 4/2017, thảo luận hợp tác của Hiệp hội các sàn thương mại điện tử và Cty Seldon, LB Nga trong việc cung cấp thông tin đối tác Nga cho doanh nghiệp Việt Nam có nhu cầu.
- Tháng 6/2017: tổ chức Roadshow tuyên truyền quảng bá APEC CEO Summit kết hợp tham dự Diễn đàn kinh tế Saint Petersburg tại Nga.
- Tháng 8/2017, phối hợp với Tổng lãnh sự quán Việt Nam tại Nga Phòng Thương mại Ural và Trung tâm kinh doanh Nga - Việt Sphere hỗ trợ doanh nghiệp tham dự Ngày Việt Nam tại Ekaterinburg.

Năm 2016:

- 16-21/5/2016: **tổ chức đoàn doanh nghiệp tháp tùng Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đi thăm chính thức Liên bang Nga và dự Hội nghị cấp cao Nga – ASEAN**. Đoàn doanh nghiệp tháp tùng Thủ tướng gồm 42 thành viên là lãnh đạo, cán bộ cao cấp của các doanh nghiệp đang hoạt động trong các lĩnh vực như: dầu khí, điện, khai khoáng, luyện kim, vận tải - vận tải biển, dệt may, sao su, công nghệ thông tin, chế biến và xuất khẩu hàng nông - lâm - thủy sản, tài chính ngân hàng, đầu tư xây dựng, bất động sản, du lịch, ... được thành lập trên cơ sở thực tế hoạt động với thị trường Liên bang Nga và nhu cầu mở rộng quan hệ hợp tác và phát triển quan hệ đối tác với doanh nghiệp tại Liên bang Nga.

Diễn đàn doanh nghiệp Việt Nam – Liên bang Nga đã thu hút sự quan tâm đông đảo của doanh nghiệp Liên bang Nga tại Mát-xcơ-va và các vùng lân cận tới tham dự và gặp gỡ với các doanh nghiệp Việt Nam tham gia đoàn. Tại Diễn đàn sau Phiên khai mạc, trước sự chứng kiến của Thủ tướng một số thỏa thuận, ghi nhớ hợp tác được ký kết, cụ thể:

- Tập đoàn T&T đã kí hợp đồng tư vấn pháp lý với công ty Herman Smith. Đây là Hợp đồng tư vấn pháp lý cho Dự án giai đoạn 1 đầu tư vào LB Nga trị giá 25 triệu đô la, đã

được chính phủ phê duyệt và tập trung vào lĩnh vực xuất khẩu nông thủy sản, bất động sản.

- *Công ty thủy sản Hùng Vương ký Hợp đồng mua 51% cổ phần của công ty Russia Fish. Sau khi hoàn tất việc mua cổ phần Russia Fish, Hùng Vương sẽ thu mua thủy hải sản từ các nước khác rồi nhập vào thị trường Nga thông qua công ty phân phối này.*

VI. THÔNG TIN HỮU ÍCH

1. Địa chỉ hữu ích

Đơn vị	Tel	Fax	Địa chỉ
Đại sứ quán LB Nga tại Việt Nam	38336991		191 đường La Thành, Hà Nội
CQ đại diện thương mại LB Nga tại Việt Nam	38330755	38340060	191 đường La Thành, Hà Nội
Đại sứ quán Việt Nam tại LB Nga	007 499 245 0925 007 499 247 0212	007 499 246 3121 007 499 2451092	13, Bolshaya Pirogovskaya Street, Moscow, Russia
	T: 007 499 245 0925/247 0212007	F: 499 246 3121	
Tổng lãnh sự Việt Nam tại Vladivostok	007 4232 226 948/ 226 927/ 205 814	007 4232 261 496	107/1, Pushkinskaya Street, Vladivostok
PTM và CN LB Nga Russian Federation Chamber of Commerce and Industry	007 495 620 0009 007 495 929 0332	007 495 620 0360 007 495 929 0355	109012, Moscow, St. Ilyinka, 6
PTM và CN Moscow Moscow Chamber of Commerce and Industry	007 495 132 7419	007 495 132 0210	22, Akademika Pilugina Street, Moscow 117393
St. Petersburg chamber of commerce and industry			46-48 Chaikovskogo ul. 191123 St. Petersburg Russia
Tập đoàn Metropol tại LB Nga METROPOL Group	495) 933-3310	(495) 933-3300	13 bld 1 Donskaya str, Moscow, Russia 119049
Hiệp hội các nhà doanh nghiệp Việt Nam tại LB Nga	007 495 785 3622 M: 007 963 6773399	007 495 785 3622	Office 401A, 93A, Profsoyuznaya, Moscow, 117279, Russian Federation
Hội người Việt Nam tại LB Nga	007 903 792 2520	007 495 247 3977	Russia, 119021, Moscow, Obolensky side-street, 5/106

Nguồn tham khảo

www.cia.gov

www.mofa.gov.vn

www.moit.gov.vn

www.viettrade.gov.vn